

HULP & RECHT

na seksueel misbruik
in pastorale relaties

bestuur

Nr. 98.031/DE/gk-H&R (casus 98/01)
Utrecht, 25 maart 1998

Persoonlijk
Zijne Eminentie

1998T001

Eminentie,

Hierbij ontvangt u het advies van de TAC in de zaak (casus 98/01), in de procedure bij klachten van seksueel misbruik in pastorale relaties. Dit advies bereikt u, met haar eindadvies, via gedelegeerde mevrouw mr. V.N.M. Korte-van Hemel.

1. Inleiding

De Toetsings- en Advies Commissie inzake klachten van seksueel misbruik in pastorale relaties (TAC) nam kennis van het door bisschoppelijk gedelegeerde mevrouw mr. V.N.M. Korte-van Hemel opgemaakte rapport inzake de klacht die is ingediend door mevrouw tegen
Bij de bespreking van de klacht in de TAC op 5 maart 1998 werd conform art. 5.6. van de procedure aan de commissie toegevoegd mgr.

2. Hetgeen wordt gevorderd

Door klaagster wordt in het klaagschrift gevorderd (hier samengevat):

1. Ten opzichte van de aangeklaagde :

- Aangeklaagde dient de verantwoordelijkheid voor het erotiseren van de pastorale relatie op zich te nemen en te erkennen dat hij binnen die pastorale relatie misbruik heeft gemaakt van zijn positie als pastor en hulpverlener, van zijn deskundigheid en zijn empathisch vermogen: hij heeft klaagsters vertrouwen geschonden en misbruik gemaakt van haar afhankelijke positie als pastorant en daarin lichamelijk en geestelijk grenzen overschreden.
- Aangeklaagde dient – zo dat gebeurd is – de verantwoordelijkheid voor seksueel misbruik in een pastorale relatie ook op zich te nemen ten opzichte van andere vrouwen die hij mogelijk misbruikt heeft.
- Aangeklaagde dient zich onder supervisie te stellen van een deskundige, teneinde:
inzicht te verwerven omtrent de aard van seksueel misbruik in een pastorale relatie, de machts- en vertrouwenspositie van een pastor binnen een pastorale relatie en zijn verantwoordelijkheid daarbinnen; zicht te krijgen op:
zijn eigen pastoraal functioneren en ontsporingen daarin;
zijn eigen omgaan met seksualiteit, macht, vertrouwen en zijn behoefte aan geborgenheid, warmte, bevestiging en waardering.

2. Ten opzichte van de kerkelijke overheid:

Deze dient te onderzoeken:

- of en in hoeverre aangeklaagde beschikt over de pastorale houding en instelling die nodig zijn om op correcte wijze om te gaan met nabijheid en distantie in een pastorale relatie;
- hoe hij om gaat met zijn eigen seksualiteit, zijn eigen behoefte aan warmte, geborgenheid, bevestiging en waardering;
- hoe hij om gaat met macht en vertrouwen en met relaties waarin sprake is van machtsongelijkheid.

De kerkelijke overheid dient naar gelang de resultaten van dit onderzoek passende maatregelen te nemen t.a.v. het pastorale functioneren van aangeklaagde; bijvoorbeeld het volgen van therapie en toezicht op of beperking van werkzaamheden.

3. Ten opzichte van de kerkelijke geloofsgemeenschap:

Aan bestuurlijk en pastoraal verantwoordelijken van toen en nu in t dient te worden uitgelegd wat seksueel misbruik in het pastoraat is. Ook dient aan hen duidelijk gemaakt te worden dat zij mede verantwoordelijk zijn voor het voortduren van seksueel misbruik: weten van seksueel misbruik en erover zwijgen, heeft tot gevolg dat de pleger ermee door kan gaan. Door hun stilzwijgen nemen zij hem in bescherming.

3. De procedure en de ontvankelijkheid

Klaagster wendde zich tot juridisch adviseur mr. A.P.M. Meyers, waarna de klacht van 19 juni 1996 aan de gedelegeerde, mevrouw mr. V.N.M. Korte-van Hemel, werd gezonden. Deze had op 13 september 1996 een gesprek met klaagster. Hiervan werd een schriftelijk verslag gemaakt.

Vervolgens had de gedelegeerde op 25 november 1996 een gesprek met aangeklaagde. Ook van dit gesprek werd een schriftelijk verslag gemaakt. Zowel klaagster als aangeklaagde hebben hierop gereageerd. Klaagster vroeg om een getuigenverhoor, welk verzoek resulteerde in een schriftelijke verklaring van drie getuigen. Hierop werd door aangeklaagde gereageerd bij brief van 20 november 1996.

Tenslotte zond de gedelegeerde haar rapportage met haar bevindingen over de klacht in januari 1998 aan de TAC, die op 5 maart 1998 bijeen kwam ter toetsing en advisering.

De TAC heeft, voorzover zij dit heeft kunnen nagaan, vastgesteld:

Dat de desbetreffende procedureregels door de gedelegeerde zorgvuldig zijn gevolgd.
Dat van een beletsel voor de ontvankelijkheid van de klacht niet is gebleken.

4. Een samenvatting van de gestelde feiten

In het klaagschrift wordt gesteld dat klaagster toen zij in de parochie in werkte als vrijwilligster in die functie contact had met aangeklaagde (in de jaren 1983-1986). Dat contact liep uit op een voortdurend erotiserende benadering van de kant van aangeklaagde die uiteindelijk resulteerde in kussen en omarmen. Aangeklaagde heeft klaagster geconfronteerd met het feit dat zij een erotiserende werking op hem had.

Klager erkent het kussen, maar interpreteert dat anders.

Voorts zijn er getuigenverklaringen die de klacht ondersteunen.

5. De beoordeling door de gedelegeerde

De gedelegeerde komt tot onderstaande beoordeling van klaagsters eisen:

1. T.o.v. beklaagde:

De reactie van beklaagde in zijn schrijven d.d. 20 november 1997 geeft aan dat hij zich bewust is van de gekwetste gevoelens van klaagster.

Deze reactie is min of meer een adequate reactie op wat klaagster stelt.

Herhaald zij hier, dat het hier gaat om een gedraging van beklaagde naar klaagster toe, zodat handelingen met anderen hier buiten dienen te blijven.

2. T.o.v. de kerkelijke overheid:

Door deze procedure is de kerkelijke overheid op de hoogte van aangeklaagdes gedrag naar klaagster toe.

De gedelegeerde heeft de overtuiging dat (thans) de kerkelijke overheid ook i.c. geïnformeerd zich bewust is van zijn verantwoordelijkheid en geijkte stappen zal ondernemen, ook t.o.v. de gevraagde supervisie etc.

3. T.o.v. kerkelijke geloofsgemeenschap:

Ook hier is de gedelegeerde ervan overtuigd dat de verantwoordelijken zich conform de eis zullen opstellen

6. De beoordeling door de TAC

Op grond van de stukken constateert de TAC:

- Hoewel de zaak tot in de finesses moeilijk te beoordelen is, staat vast dat klaagster slachtoffer is geworden en dat artikel 1 van de procedure hier van toepassing is.
- Aangeklaagde heeft zich niet gerealiseerd en realiseert zich nog steeds niet wat zijn houding bij klaagster teweeg heeft gebracht. Thans is bij aangeklaagde een proces in gang gezet. Daarin moet hij gesteund worden. Uit niets blijkt immers dat aangeklaagde inzicht heeft in hetgeen hij heeft aangericht. De gedelegeerde gaat ervan uit dat de kerkelijke overheid haar verplichtingen wel zal nakomen. De TAC meent dat er geen reden is hier met vanzelfsprekendheid van uit te gaan.
- Aangeklaagde is thans voor 70% werkzaam als pastor in een verpleeghuis. Niet bekend is in hoeverre hij ook werkzaam is als pastor

7. Advies van de TAC

De TAC adviseert:

- aangeklaagde nadrukkelijk te confronteren met hetgeen gebeurd is, opdat aangeklaagde de ernst daarvan onderkent, en maatregelen te treffen waardoor aangeklaagde inzicht verwerft;
- te bezien – zo hij daar nog part-time werkzaam is - of aangeklaagde gehandhaafd kan worden als pastor
- in gesprek te gaan met de huidige pastoraal werkenden in de
• en met de voorzitter van het parochiebestuur.

Uw reactie over de afhandeling van deze zaak ziet de TAC met belangstelling tegemoet.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn, tekenen

met vriendelijke groet en de meeste hoogachting,

Mr. G.J.M. Corstens
voorzitter

Mw. T.A.J.M. Elie
ambtelijk secretaris